

[Jørgen Estrup]

I den dagsorden, som de 4 partier har foreslået, slås det fast, at de globale udviklingsproblemer – sult, fattigdom, miljø og befolknings-ekspllosion – stiller afgørende krav til dansk bistandspolitik. Det er selvfølgelig også andres ansvar, men her taler vi om et dansk ansvar, og her har ministeren samtidig en af hovedårsagerne til, at vi fra radikal side er imod planerne om en omfordeling af midlerne fra multilateral til bilateral bistand. Vi ønsker ikke at nedprioritere løsningen af de globale udviklingsproblemer. Derfor er vi heller ikke med på at reducere den del af bistanden, som kanaliseres gennem FN-systemet, og det er jo dét, der vil blive udslaget af ministerens planer, fordi de multilaterale bidrag gennem EF, Verdensbanken, udviklingsbankerne etc. på forhånd er låst fast i en bestemt stigningstakt.

Jeg vil også godt sige, at når man læser den rullende femårsplan, er der nogle ting, der undrer én. Det forekommer mig f.eks. meget mærkeligt, at en ting som ekstraordinær katastrofebistand nu prioriteres kraftigt ned, stik modsat det, der var forudset. Er det ligefrem det budskab, som udviklingen i 1991 har givet os?

Jeg vil også gerne nævne en anden ting i relation til FN-systemet. Det forekommer mærkeligt, at de såkaldte multibiprojekter også skal prioriteres ned, når man på side 98 i den rullende 5-års-plan kan læse følgende karakteristik af multibiprojekternes formål og muligheder:

»Blandt fordelene er muligheden for en mere direkte indsigt med organisationerne og for en løbende faglig dialog med dem.«

Det giver en øget indflydelse på de multilaterale organisationers bistandssamarbejde med udviklingslandene. Multibiprojekterne giver mulighed for, at den danske ressourcebase kan deltage i projektyper eller bistandsområder, som ikke dækkes gennem den bilaterale bistand.

Endelig skal også peges på muligheden for direkte at støtte den multilaterale bistand på områder, som Danmark prioriterer særlig højt. Efter min mening er det lige præcis nogle af de ting, som vi burde lægge vægt på i den multilaterale bistand, men jeg vil tilføje, at vi har bestemt ikke noget imod, at der lægges pres på FN's organisationer. Manglende effektivitet skal ikke accepteres, der skal ikke slækkes på

kvalitetskravene, og det betyder naturligvis, at en omfordeling mellem organisationerne kan blive nødvendig.

Men det fremgår også af debatten tidligere i dag, at det ikke er noget problem. Vi kan sagtens finde andre organisationer, som lever op til de danske krav, og det bør i øvrigt tilføjes, at det pres, som allerede i et stykke tid har været udøvet, faktisk har givet resultat i FN-systemet. Man har helt tydeligt vist vilje til at lytte til danske krav og ønsker, og hvis vi endelig skal se på vore egne, meget snævre interesser, har vi opnået, at FN's indkøbskontor EAPSO er flyttet fra Genève til København – noget der har stor betydning for dansk erhvervsliv – og UNICEF's lager og pakcenter, Unipack i Frihavnen, udvides til stadighed.

Men det afgørende er efter vores mening, at en række opgaver bedst kan løses af FN-systemet – måske endda udelukkende i FN-regi – og her er vi ikke parat til at slække på principperne. Hvis fordelingen mellem multilateral og bilateral bistand fortsat skal være på dagsordenen, er det ikke acceptabelt, at det bliver et spørgsmål, om FN-systemet skal aflevere noget. Det er helt galt at sende et signal om mindre dansk opbakning til FN, sådan som verden har udviklet sig i de seneste år.

Ministeren fremførte en række argumenter for at øge den bilaterale bistand. Et af dem var, at menneskerettighederne skulle tilgodeses. Det er vi enige i, men det er dog besynderligt, at man ikke skulle kunne tilgodese menneskerettighederne via FN-systemet, der har det som et af sine hovedformål, og hvor flere lande i fællesskab kan udøve det nødvendige pres. Jeg synes, at man i den sammenhæng skulle gå et øjeblik tilbage i historien, blot til foråret 1991, og kigge på det, jeg vil kalde regeringens Kinasyndrom, som unægtelig viste, at vi kan have visse vanskeligheder ved at leve op til vore ønsker om at varetage menneskerettighederne sideløbende med den bilaterale bistandspolitik.

Det andet argument fra regeringens side går på beskæftigelsen. Jeg mener, det er på tide at undersøge, om dette er andet end det, finansministeren kaldte den knæsatte tommelfingerregel, at der går så og så mange mandår pr. 100 mio. kr., som overflyttes fra multilateral til bilateral bistand. Jeg tror, ministeren vil vide fra vores fælles fortid på en uddannelsesanstalt, at